

Mielipide

Lyhyiden kirjoitusten enimmäispituus on 750, pitkien 4 000 ja jatkopuheenvuorojen 2 200 merkkiä välilyönteineen. Lähetä tekstin mukana yhteystietosi. Ei liitetiedostoja. Tekstejä voidaan muokata tai lyhentää tarvittaessa. Hyväksymme nimimerkin vain poikkeustapauksissa. **Tarkat ohjeet: HS.fi/mielipide.**

Tuberkuloosi ei ole menneisyyden vitsaus

”Vaikka tautiin sairastuneiden määrä Euroopassa on alhaisempi kuin köyhemmissä maanosissa, hoidolle vastustuskykyisten bakteerikantojen uhka on täälläkin todellinen.”

Uusien rokotteiden kehittäminen olisi jättä-askel tuberkuloosin hävittämisessä. Miljoonat ihmiset voisivat säästää kroonisen infektion aiheuttamilta kärsimyksiltä, ja Eurooppa voisi torjua lääkkeitä vastustuskykyisten bakteerien aiheuttamat infektiot. Tuberkuloosirokotteen tutkimukseen panostaminen auttaisi osaltaan nostamaan Euroopan bioteknologisen kehityksen kärkeen.

UUSITTAIN tuberkuloosi tappaa noin 1,8 miljoonaa ihmistä, eikä se siten ole vain menneisyyden vitsaus tai edes kehitysmaiden tauti. Vaikka tautiin sairastuneiden määrä Euroopassa on nykyään alhaisempi kuin köyhemmissä maanosissa, hoidolle vastustuskykyisten bakteerikantojen leviämisen uhka on täälläkin todellinen.

Venäjällä ja Baltian maissa tuberkuloosin torjuntaan joudutaan panostamaan paljon meitä ponnekaammin. Niissä lääkeille vastustuskykyisten tuberkuloosikantojen osuus on korkeimpia maailmassa: uusista potilaista jopa 14 prosenttia on saanut tartunnan, jonka hoitamiseen tavanomaiset tuberkuloosilääkkeet eivät tehoa. BCG-rokote, joka nyt on käytössä tuberkuloosin torjumiseksi, kehitettiin jo vuonna 1921, eikä sitä ole juurikaan muutettu sen jälkeen. Se

antaa kohtuullisen hyvän suojan maailmanlaajuisesti tuhansille lapsille tuberkuloosin vakavimpia muotoja vastaan, mutta sen antama suoja lapsuusiän jälkeisiä taudinmuotoja, erityisesti keuhkotuberkuloosia, vastaa on puutteellinen. Puutteellinenkin suoja on luonnollisesti parempi kuin ei suojaa lainkaan, ja rokotteen lasketaan ehkäisevän vuosittain satoja tuhansia lasten kuolemia. Kehityksessä tärkeä rajoite BCG-rokotteen käytölle on kuitenkin se, että se ei sovellu hiv-tartunnan saaneille lapsille.

ROKOTTEIDEN kehittäminen ja testaaminen vaatii aikaa ja rahaa, mutta tehokkaan rokotteeseen puuttuessa sairastuneiden hoito tulee vielä kalliimmaksi. Yksin Euroopassa arvioidaan tarvittavan tuberkuloosipotilaiden hoitamiseksi noin kaksi miljardia euroa vuosittain. Kun uusi rokote on saatu käyttöön, sen kehittämiseen käytetyt investoinnit maksavat itsensä takaisin hyvin nopeasti. Maailmanpankki on laskenut, että tuberkuloosin vuoksi menee hukkaan 0,52 prosenttia maailman bruttokansantuotteesta – se tarkoittaa satoja miljardeja euroja vuodessa.

Eurooppa on uusien tuberkuloosirokotteiden kehittämisen eturintamassa. Sen yliopistot ja tutkimuslaitokset ovat liittyneet yhteen organisaatioksi (TuBerculosis Vaccine Initiative, TBVI), jonka ohjauksessa ne kehittävät yhdessä 39 tuberkuloosirokote-

kandidaattia. Rokotteet ovat kehityksen eri vaiheissa, osa siirtymässä perustutkimusvaiheesta tuotekehitykseen, osa pitkällä kliinisessä kehityksessä. Asiantuntija-arvioiden mukaan todennäköisyys onnistua vuoteen 2020 mennessä ainakin kahden käyttökelpoisen rokotteen tuomisessa markkinoille on korkea.

EUROOPAN UNIONIN jäsenmaat ja komissio ovat tukeneet tuberkuloosirokotteiden kehittämistä useiden vuosien ajan, mutta jatkokehitykseen tarvittavat voimavarat on vielä varmistettava.

Perinteiset rahoitusmekanismit näyttävät riittämättömiltä nyt, kun investointibudjetit ovat kaikkialla niukat ja taantumasta toipuminen on kesken. TBVI on siksi ehdottanut uutta rahoitusratkaisua, joka mahdollistaa osallistumisen tuberkuloosirokotteiden kehittämiseen pienellä kansalliseen budjettiin kohdistuvalla riskillä. Kahden rokotteeseen saattamiseen markkinoille vuoteen 2020 mennessä tarvitaan 560 miljoonaa euroa. Euroopan valtioilta ja instituutioilta haetaan takuita rahoituslaitosten myöntämälle lainalle, joka nostetaan kehitysprojektien edistymisen myötä. Rokotekehittäjät maksavat lainan takaisin valmiin rokotteeseen lisensiointi- ja myyntituloilla.

Järjestely mahdollistaa valtioiden ja rokotevaltuutetuuden yhteisen panostuksen tuberkuloosin torjumiseksi ja antaa tilaisuuden kehitysmaiden köyhyyden ja sairauksien torjumiseen minimimaalisella investoinnilla. Samalla se edistää Euroopan asemaa tietojen ja innovaatioyhteiskuntana.

Juhani Eskola

ylijohtaja, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen johtoryhmän puheenjohtaja, TuBerculosis Vaccine Initiative